

- 1 A tanító úr gitáron kíséri a kézműves-foglalkozást a második osztályban
- 2 Evelin Stanzer igazgató jó érzéssel Magyarországon
- 3 Angol, osztrák, görög, kínai, magyar diákok – akár egy Benetton-reklámban
- 4 Fürge ujjak, daloló szájak – így kell idegen nyelvet tanulni!

Osztrák–Magyar Európaiskola

Az épület a 19. század végén épült, a Keresztény Iskolatestvérek iskolája működött benne. A szerzetesrend a rendszerváltás után kapta vissza az épületet, amelyben jelenleg is az ő alapelveik iránt elkötelezett, alapítványi fenntartású magániskola működik. A tanítás két nyelven folyik, a közismereti tárgyakat németül, a magyar nyelv és irodalmat pedig magyarul oktatják. Húsz osztrák, egy német, tizennégy magyar, egy anyanyelvi angol, és két spanyol pedagógus tanítja a gyerekeket. A cél, hogy jól képzett, más kultúrák iránt nyitott fiatalok kerüljenek ki a kezük alól. A diákok nyolcvan százaléka magyar, a maradék húsz százalékot részben az itt dolgozó osztrák, részben a világ más tájairól származó szülők gyerekei alkotják.

ÉLET A BUDAPESTI OSZTRÁK ISKOLÁBAN MÁR NÉMETÜL ÁLMODUNK!

„Szeretnénk németül tanulni és jól érezni magunkat!” – olvasom az Osztrák–Magyar Európaiskola egyik falfeliratán. Itt – úgy tűnik – mindkettőre nagy súlyt helyeznek. A gyerekek tanulás közben, játszi könnyedséggel sajátítják el az idegen nyelvet, hogy azután a szomszédos Osztrák Gimnáziumban már komolyan készülhessenek az érettségire.

KORONCZAY LILLA ÍRÁSA

Melyik kapun menjek be? Az Istenhegyi vagy az Orbánhegyi útról nyílna? Egyik az Osztrák–Magyar Európaiskolába, azaz a nyolcosztályos általánosba vezet, a másik a Budapesti Osztrák Iskolába, ami az öt évfolyamos gimnáziumnak felel meg. A két épület szomszédos telken áll, a kerítés közös, de a fenntartójuk más. De melyik, melyik? Jó lenne szépen, időrendben követni a német nyelven tanuló diákok életét. Végül először a „kicsikhez” csöngöttek be.

AHOL A GYEREK A FONTOS

A falakon színes rajzok, a folyosó tiszta, középtájon kis pihenővel. Délelőtt 10 óra. Minden csendes, óra van. Az iskolatitkár, Szóke Orsolya mosolyogva jön elém, azonnal bevezet az igazgatóhoz, mondja, csak előbb megvizsgál egy kislányt, akinek fáj a hasa. Egy telefonhívás az édesanyjának, és a nyolcéves megnyugszik.

– Én vagyok a gyerekek pótmamája, amíg az iskolában időznek – néz rám dolga végeztével Orsi. – Fontos, hogy legyen kihez fordulniuk, ha gondjuk van, vagy nem érzik jól magukat. Azt hiszem, a személyre szóló bánásmód az

egyik oka, hogy annyira szeretik a szülők az iskolánkat. Az első gyerek után a testvéreiket is rendre beíratták hozzánk.

– Bizony, nekem négyszázötven gyerekem van – csatlakozik nevetve Evelin Stanzer igazgató, aki a sürgés-forgást megneszelve kilép az irodája ajtaján. – Sajátom úgy sincs, legalább a másokét szerethetem.

– Több évvel ezelőtt érkeztem Tirolból – meséli már egy kávé mellett, arcán azokkal a kedves, türelmes vonásokkal, amelyeket az ember egy pedagógusnál mindig keres.

– Némettanár vagyok, változatosságra vágytam, és pályáztam az Osztrák Oktatási Minisztériumban külföldi állásra. Véletlen, hogy éppen ide, Budapestre helyeztek, de utólag nagyon örülök neki. Szép az ország, érdekes, és mégis valahogy ismerős a kultúra, nem nehéz hozzá alkalmazkodni. Vendégekné tekintjük magunkat a kollégáimmal együtt. Igyekszünk összeegyeztetni az osztrák rendszerű oktatást a magyar kívánalmakkal. Tiszteljük a hagyományokat, igazodunk a viselkedéskultúra számunkra elfogadható elemeihez, de elsősorban multikulturális értékeket közvetítünk. Különösen nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a diákok használni is tudják azokat a készségeket, amelyeket itt elsajátítanak. Nem

elég megtanulni a nyelvtani szabályokat, fontos, hogy beszélni is tudjanak németül!

Közben megérkezik a hasfájós kislány, Lili anyukája, Erős Júlia. Mialatt öltözteti a kicsit, megkérdezem, miért ebbe az iskolába íratta be a gyermekét.

– Mert ez egy zseniális sulis – válaszolja habozás nélkül.

– Barátságos, otthonos, és a tanárok őszintén szeretik a gyerekeket. Már amikor először beléptünk az ajtón, megéreztük ezt. Főleg az a nyugalom ragadott meg, ami még a falakból is árad. Nincs stressz, jut idő minden gyerekre, sokat játszanak, énekelnek együtt. A tanárok arra kíváncsiak, mit tud a diák és nem arra, mit nem. És ez mindennél többet ér. A pedagógusok itt nem frusztráltak az alacsony fizetésektől, így derűsen, szívvel-lélekkel tudják tenni a dolgukat. Hogy miért pont a német nyelv? Mivel ma elsősorban az angol nyelv ismerete követelmény, féltő, hogy ha elsőként ezt sajátítja el a gyerek, egy másik idegen nyelvet már nem kezd el tanulni. Márpedig szerintem minél több nyelvet beszél valaki, annál jobban boldogul a világban.

– És a tandíj nem megterhelő?

– Szerencsére ügyvédként abban a helyzetben vagyok, hogy ki tudom fizetni. Cserébe a legnagyobb biztonságban tudom Lilit. A testvérét is ide fogom járatni, ha eljön az ideje.

MUTASD MEG, MIT TUDSZ!

Ideje a saját szememmel meggyőződnöm arról, amit hallottam. Benyitok Lili osztálytársaihoz, a 2/a-ba. Meglepő látvány fogad: a terem közepén egy fiatalember – gondolom, a tanító úr – önfeledten gitározik, a gyerekek pedig teli torokból fújják a német dalokat:

„Kinderaugen leuchten, wenn auch am Kranz die Kerze brennt...”

Míg a muzsika száll, a kisdíjakok höembereket vágnak ki fehér papírból, majd egy kék rajzlapra felragasztják őket. Közben egyikük-másikuk odafut a tanító bácsihoz, és ékes németiséggel kéri: „Stephan, adj egy színes ceruzát!”

És Stephan ad. Benyúl a jobb felső zsebébe, és

elővárászol egy piros vagy narancsszínű plajbászt.

A hóember orrának pont jó lesz...

Hiába hívom segítségül a memóriámat, sajnos ilyen emlékeket nem őriz. Mi még hátrattett kézzel ültünk a padokban, és kényszeredetten figyeltük a katedrán magyarázó tanárt. Ebből a teremből azonban hiányoznak a felesleges tiszteletkörik és az értelmetlen szabályok.

Stephan most megkéri a gyerekeket, hogy mutatkozzanak be. Tarka kép bontakozik ki előttem. Kristófnak francia a mamája és magyar a papája, Skylar a ködös Albionból érkezett, Maxi görög felmenőkkel büszkélkedhet, és egy-két kínai és olasz származású gyerek színesíti a multikultit. Egy dologban azonban mindannyian hasonlítanak: emelt fejjel, bátran válaszolnak a kérdéseimre.

ÉLJEN A CSAPATMUNKA!

Ezek után őszintén kíváncsi vagyok a nyolcadikosokra. A 8/b németórájára toppanok be, ahol a diákok arról értekeznek, vajon a Facebookon szerzett ismeretség vagy a személyes barátkozás hasznosabb-e. Végül megegyeznek abban, hogy ugyan jó csevegni a világ különböző sarkában élővel a hálón, de azt a bizalmas viszonyt, amit baráti körben megélnék, semmi nem pótolhatja.

Bori örül a látogatásunknak. Azonnal elújságolja, hogy egy hete érkeztek meg Heidelbergből, ahol egy nemzetközi diákcsera-program keretében jártak. Meglepetésükre azt tapasztalták, hogy arrafelé nem minden német diák beszél a „hochdeutsch”-ot, azaz az irodalmi nyelvet. Borzasztó büszké magukra, hogy ők viszont igen. Amikor az oktatási módszerekről érdeklődöm, egyikük így válaszol:

– Másképp tanulunk, mint a magyar iskolákban, mi időnként projekteket készítünk, például kisfilmeket valamilyen téma kapcsán, amelyeket azután bemutatunk. Megszokjuk a csapatmunkát, és mivel ugyanolyan elv alapján dolgozunk, mint a való életben, nem ér majd bennünket meglepetés, ha kikerülünk a suliból.

Budapesti Osztrák Iskola

Az osztrák gimnázium 1990-ben nyílt meg Budapesten, egy osztrák–magyar államközi szerződésnek köszönhetően. Az alapítvány kuratóriumába a magyar és az osztrák oktatási és kulturális minisztérium egyaránt delegál képviselőket. Az oktatás két nyelven, németül és magyarul folyik, az első idegen nyelv az angol, a második a francia vagy az orosz. Az iskola elsősorban a reáltantárgyakra helyezi a hangsúlyt, tanuló e területen kiemelkedő teljesítményt nyújtanak. Az itt szerzett érettségit bármely európai uniós tagállam egyetemén elismerik.

- 1 A nulladik évfolyamon heti húsz órában oktatják a németet
- 2 „Nagyon szeretjük ezt a sulit, kihozzák belőlünk a maximumot.”
- 3 Vonatozás az iskolai zenekar próbáján. Valahol ki kell engedni a gőzt!
- 4 Günther Kaiser igazgató úr lelkes szavakkal ecseteli Budapest szépségét – az osztrák tanári kar szeret a magyar fővárosban élni

A NAGY TESTVÉR

A „kis osztrákból” – ahogy az általános iskolát becézik – a nyolcadikosoknak több mint fele tanul tovább a szomszédos osztrák gimnáziumban. A többi gyerek magyar vagy más tannyelvű általános iskolákból érkezik. Utóbbiak számára a felvételt egy speciális, szaktárgyi és nyelvi készségeket vizsgáló teszthez kötik.

– Erre azért van szükség, mert a mi gimnáziumunk elsősorban a reáltárgyakra, a matematikára, fizikára, kémiára és biológiára fekteti a hangsúlyt, amelyeket azonban német nyelven kell a gyerekeknek elsajátítaniuk – magyarázza Günther Kaiser igazgató úr, amikor délben átérek hozzájuk. Fialat, energikus ember, lelkesen ecseteli az iskolai munkát, miközben szót ejt saját családjáról is:

– Tíz éve élünk Budapesten, nagyon szeretjük a várost. Egy hatszáz fős tiroli faluból származom, érthető, hogy máig nem tudok betelni a Duna és a Lánchíd látványával. A lányom és a fiam is ebbe a gimnáziumba jár, kétszáz másik diákkal együtt. Kilencven százalékuk magyar, de akadnak köztük külföldiek is. Sajnos lemaradt a bemutató órámról, amelyet a kreatív matematikaoktatásról tartottam délelőtt. Azt prezentáltam, hányféle eszköz és megközelítési módot igyekszünk alkalmazni az iskolánkban, hogy korszerűek legyünk. A diákok az órán füzetbe jegyzetelnek, ám a házi feladatot gyakran egy erre a célra kifejlesztett szoftver segítségével

oldják meg. Fontosnak tartjuk, hogy fokozatosan megismertessük őket a való élet kihívásaival. Megpróbálunk minél több céglátogatást beiktatni a programjaink közé, részt veszünk nemzetközi projekteken, ellátogatunk kutatóintézetekbe és így tovább. Ezek a gyerekek kivételesen helyzetben vannak, hiszen amikor leérettségiznek, minimum három idegen nyelven beszélnek, és megállják a helyüket Európa bármely egyetemén.

„DERDIDASZ” CSÖSTÜL

Ahhoz azonban, hogy egy magyar általános iskolából érkező diák meg tudjon felelni az itteni elvárásoknak, mindenekelőtt el kell sajátítania a német nyelvet. Ebből a megfontolásból hozták létre a nulladik évfolyamot, amelynek során heti húsz órában, „tölcsérral töltik” a vállalkozó kedvű gyerekek fejébe a „derdidasz”-t.

– Nagyon nehéz – árulja el Artemisz, amikor benyitok hozzájuk, pedig ő a Rail Cargo Hungaria ösztöndíját is elnyerte a felvételin, olyan jó teljesítményt nyújtott. Eddig angol nyelvű iskolába járt, de a szülei úgy gondolták, ideje másik nyelvet is elsajátítania.

– Ez sokkal erősebb sulis, mint a régi iskolám – csatlakozik Norbert. – Másképp is tanítanak, sokkal céltudatosabban. Szeretnék egyszer én is olyan folyékonyan csevegni németül, mint a végzősök a szünetekben.

Jázmina a nyugodt légkörért lelkesedik, Márk szerint

ízlés kérdése, hogy valakinek tetszik-e a kissé vonalas osztrák iskola. Milán kissé bizonytalanul beszél arról, hogy eddig a sokkal lazább amerikai iskolába járt, és most nem tudja, hogy fogja-e bírni itt a sokkal keményebb munkát.

Rövid faggatózás után visszaadom őket a tanáruknak, és bekopogok egy érettségiző osztály, a 4/b ajtaján. Frau Karajan éppen egy geometriai ábrát magyaráz a diákoknak. Kissé kellemetlenül érzem magam, mert bár beszélek németül, ebből egy kukkot sem értek. Odatelepsem néhány kedves lány közé, hátha együttérző társaságra lelek. Jól számítok.

– Nekem inkább biológiát kellene most tanulnom emelt óraszámban, de sajnos ebben az iskolában nincsenek fakultációk. Az orvosi egyetemhez az kellene – elégedetlenkedik a szőke Anna.

– Nagyon stresszes ez az év, alig várjuk a szünetet – biggyeszi le a száját az olasz származású Federika. – Nekem jól jön a matek, közgazdásznak szeretnék tanulni Bécsben, de ezt soknak érzem. Most ráadásul három nyelven kell olvasni a kötelező olvasmányokat, Bulgakovtól, Zweigtől és Dürrenmattól egy időben. Viszont sokat utazunk, és azt nagyon élvezem! Tegnapelőtt jöttünk haza Franciaországból, ahol egy angol nyelvű EU-s programon vettünk részt, és nemsokára indulunk egy bécsi kutatóintézetbe, ahol a gének ízlelésre gyakorolt hatását fogjuk tanulmányozni.

– Megvizsgálhatjuk a saját nyálunkat, fúj! – fintorodik el Daniela.

– De februárban megyünk síelni Karintiába! – kacsint rám Paola. – Én nagyon szeretem ezt a sulit. Kihozzák belőlem a maximumot, magamtól lusta lennék erre. Jó, nehéz egy kicsit, de mit kapunk cserébe! Hálás vagyok a szüleimnek, hogy ennyit áldoznak az iskoláztatásomra. Tudom, sok lemondással jár a részükről: négyen vagyunk testvérek.

Paola érett megjegyzése kifogja a szelet a panaszkodók vitorlájából. Ezek után csak dicsérek következnek. Végül a lányok meghívnak egy pingpong meccsre a szünetben. Ebben a suliban ugyanis ez is lehet. No meg csocsózni, ha végre megérkezik az iskolába a játék,

„A tanárok arra kíváncsiak, mit tud a diák és nem arra, mit nem. És ez mindennél többet ér.”

amit a gyerekek kértek. Délután pedig ki-ki kedve szerint áldozhat a hobbijának. Van iskolaújság, irodalmi színpad, könyvtár... Én az iskolai zenekart választom, és nem bánom meg. A gyerekekből hol LGT, hol Beyoncé folyik, nem beszélve Diana Krallról. Szinte ki vannak éhezve a zenére. „Azok a szép napok...!” – legszívesebben beállnék közéjük.

Koronczay Lilla